

«Ιστορία» της Μαρίας Μανναρίδου-Καρσερά στο Θέατρο Ένα

Σκηνοθεσία: Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά

Σκηνικά-Κοστούμια: Λάκης Γενεθλής

Φωτισμός: Αντρέας Χριστοδουλίδης

Παίζουν: Ιωάννα Καμμένου-Σιαφκάλη, Μαρίνος Ξενοφώντος, Γιώργος Μουαίμης, Κώστας Καζάκος, Έλενα Σάββα, Πατρίτσια Πεττεμερίδου.

Ζηλεύω αυτούς που έκαναν βίωμα την αγάπη τους για το θέατρο και χωρίς να είναι επαγγελματίες θεατρίνοι, κατάφεραν να βρίσκονται κοντά στη σκηνή και μάλιστα νόμιμα και δικαιολογημένα, έχοντας δουλειά και όντως απαραιτήτη, έτσι που να μπορούν να τα βλέπουν όλα, όλες τις πρόβες, όλες τις αναγνώσεις, όλες τις προετοιμασίες. Αυτή τη ζηλευτή θέση στα παρασκήνια η Μαρία Καρσερά, εδώ και χρόνια οικοδέσποινά και διοικητική λειτουργός του Θεάτρου «Ένα», την αλλάζει με άλλη στο προσκήνιο και παρουσιάζεται σαν συγγραφέας και σκηνοθέτης της παραγωγής του θεάτρου «Ιστορία».

Πιστεύω, πως βλέπουμε μπροστά μας ένα αναλυτικό σχεδιάγραμμα κάποιου έργου που ίσως θα γραφτεί αργότερα. Ίσως η παρομοίωσή μου ν' ακούγεται ωμή, αλλά είναι σαν να σερβίρεται όχι το φαγητό αλλά η συνταγή του φαγητού, στην οποία αναγράφονται σαν συστατικά τα ονόματα του Freud, του Dali, του Sartre, του Saussure...

Υποστηρίζω ότι η μέθοδος που χρησιμοποιεί η συγγραφέας του έργου δεν είναι η αφαίρεση, διότι ο κάθε καλλιτέχνης αφαιρεί από κάτι υπαρκτό και ολοκληρωμένο (ή, τουλάχιστον, από κάτι που θα μπορούσε θεωρητικά να υπάρχει σε ολοκληρωμένη μορφή), αυτά που νομίζει περιττά για την έκφραση της γενικής ιδέας.

Η σύνθεση πρέπει να προηγείται της ανάλυσης. Αλλά απ' ό,τι είδα, η συγγραφέας άρχισε απ' ευθείας από το δεύτερο, το σχεδιάγραμμα δυνάμεων-σχέσεων, παρουσιάζεται αυτόνομο και υπερβολικά δύσκολο, γίνεται το έργο ημών των δεκτών της αποσυνδεδεμένης σειράς μηνυμάτων και τα ανάγουμε σε μορφές και ιστορίες. Η προύπαρξη αυτών των μορφών σαν ψυχολογικές οντότητες με συγκεκριμένα ιστορικά και κοινωνικά πλαίσια, έστω και σε κάποιο νοητικό επίπεδο, πάλι

ντα γίνεται αντιληπτή από τους δέκτες-θεατές, ακόμα και σε πιο αφαιρετική παρουσίαση. Εξίσου φανερή, όμως, είναι η απουσία αυτού του προϋπάρχοντος συνθετικού σταδίου. Η συγγραφέας φαίνεται γοητευμένη από τα ψυχολογικά και υπαρξιακά θρύψαλα από τα οποία αποτελείται η «Ιστορία» της από την προκλητική τους αιχμηρότητα και από τα παράξενα σχήματα, στα οποία τα θρύψαλα συνδέονται σε σκηνικό παιχνίδι. Το αρχικό όμως σκεύος δεν προϋπήρξε ποτέ των θρυψάλων.

Υποψιάζομαι ότι η θεατρική λογιосύνη της Μαρίας Καρσερά και η μεγάλη της πείρα στη σκηνική «κουζίνα» και ακόμα η παρασκηνιακή προοπτική, από την οποία έβλεπε τις παραστάσεις του Θεάτρου «Ένα», έπαιξαν το ρόλο τους και η ίδια είχε πρώτα απ' όλα κυριευτεί από την επιθυμία της δημιουργίας της θεατρικής παράστασης σε βάρος της ορθόδοξης σειράς της δραματουργικής συγγραφής, όπου οι χαρακτήρες πρέπει να περάσουν από το στάδιο της τεκμηριωμένης ολοκλήρωσης για ν' αποκτήσουν σκηνική σάρκα και οστά.

Οι νόμοι της σκηνής λειτουργούν αμείλικτα και οι χαρακτήρες του έργου, οι οποίοι, λόγω έλλειψης ψυχογραφικής και βιογραφικής περιγραφής, αναζητούν τη σκηνική υλοποίηση, την βρίσκουν στα πρόσωπα των ηθοποιών.

Θα μου πείτε, πότε γίνεται αλλιώς και πώς μπορούν τα πρόσωπα ενός έργου να βρουν οποιαδήποτε άλλη ενσωμάτωση; Ναι, αλλά εδώ ο Γιώργος Μουαίμης ή ο Κώστας Καζάκος, για παράδειγμα, δεν έχουν αρκετό υλικό να παίξουν για να καλυφτούν με τους ρόλους τους, έτσι δεν παριστάνουν τους Άνδρας Α' και Β' αλλά και μάλλον τους δανείζουν την εμφάνιση και την προσωπικότητά τους. Όσο σημειολογικά και να είναι γραμμένο το έργο, οι ηθοποιοί δεν μπορούν να «σημαίνουν», πρέπει να παριστάνουν.

Δεν μπόρεσα να εκτιμήσω αρκετά τη λειτουργικότητα των σκηνικών του Λάκη Γενεθλή και την ευσυνειδησία των ηθοποιών αφού συγκρούστηκαν έτσι με το κείμενο.